

PRILOŽNOSTI

Glasilo CMEPIUS-a,
Centra RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

4

April 2009

10 let
sodelovanja

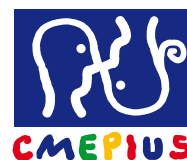

✓ programih
Evropske komisije

Program Vseživljenjsko učenje

ISSN 1855-2293

KAZALO

Beseda uredniškega odbora	3
Uvodnik	4
Čestitke CMEPIUS-u ob desetletnici sodelovanja v programih Evropske komisije	4
10 let sodelovanja Slovenije v programih Evropske komisije s področja izobraževanja in usposabljanja	5
Sodelujte z nami	6
Pomen mednarodnih aktivnosti z vidika vodje Konzorcija splošnih gimnazij	6
Pomen mednarodnih aktivnosti z vidika Konzorcija strokovnih gimnazij	7
Program Comenius	8
Program Erasmus	10
Programa Grundtvig in Minerva	12
Program Leonardo da Vinci	13
Prečni program - Študijski obiski	15
Prečni program – Jezikovne aktivnosti	17
Utrinki novih sodelavk o CMEPIUS-u	19
Ne prezrite	20
Comenius teden v Sloveniji (20.–24. april)	20
Kratka predstavitev programa Comenius	21
Kratka predstavitev programa eTwinning	23
Natečaj za najboljšo čestitko ob 10. obletnici programa Comenius	23
Dogajalo se je	24
Napovedujemo	27

Založnik: CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
Odgovorna urednica: Andreja Lenc
Uredniški odbor: Andreja Lenc, Sonja Mavsar, Urša Bajželj, Maja Abramič
Oblikovanje in prelom: Studio 22
Lektorica: Petra Tomše
Tisk: Litera Picta
Naslov uredništva: CMEPIUS, Ob železnici 16, 1000 Ljubljana
E-pošta: info@cmeplus.si
Spletna stran: www.cmeplus.si
Telefon: (01) 586 42 51
Faks: (01) 586 42 31

ISSN 1855-2293

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Pred vam je četrta številka glasila Priložnosti in hkrati prva v letu 2009. Oblikovala jo je povsem nova uredniška ekipa in nova glavna urednica v upanju, da začrtanih smernic glasila in same strukture ne spremenimo, vendarle pa mu dodamo nekaj svežine.

Ta številka je namenjena 10. obletnici sodelovanja Slovenije v programih Evropske komisije in zato vsebuje tudi veliko prispevkov sodelavcev CMEPIUS-a, kar ni v navadi. Morda je malce bolj igriva, saj pomaga obeleževati praznovanje pomembne obletnice, ki je nikakor ne moremo in tudi ne želimo izpustiti.

Ob tej priložnosti smo povabili direktorje javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja, da čestitajo ob jubileju, veliko smo razmišljali o preteklem desetletju sodelovanja v programu Vseživljenjsko učenje in njegovih predhodnikih Socrates in Leonardo da Vinci ter k pisanju povabili direktorico CMEPIUS-a in koordinatorje programov. Svoje izkušnje in poglede na mednarodno sodelovanje v zadnjih desetih letih sta dodala tudi vodji Konzorcija splošnih in strokovnih gimnazij.

Nikakor pa nismo pozabili na naše stalne rubrike. Dogajalo se je in Napovedujemo, da boste tudi v bodoče pravočasno obveščeni o dogodkih in razpisih. Naj na koncu omenim še, da smo uspešno zaključili večino razpisov za sofinanciranje projektov in individualnih mobilnosti in da so prijavnice v obravnavi, nekatere celo že tik pred objavo rezultatov.

Želimo vam veliko lepega do konca šolskega leta in čim več potrjenih projektov in mobilnosti.

*Andreja Lenc,
v imenu uredniškega odbora*

Čestitke CMEPIUS-u ob desetletnici sodelovanja v programih Evropske komisije

S CMEPIUS-om imamo na Centru RS za poklicno izobraževanje veliko skupnega. Najprej skupno zgodovino: v okviru Centra je bila leta 1996 vzpostavljena Nacionalna koordinacijska enota programa Leonardo da Vinci, ki je kasneje prerasla v Službo za programe EU in se leta 2002 osamosvojila kot današnji CMEPIUS. Do leta 2006 smo izdajali skupno glasilo Spodbude, s katerim smo svoje partnerje obveščali in spodbujali k sodelovanju. Navsezadnje delimo tudi stavbo Ob železnici 16, kjer se s pomočjo CMEPIUS-a vključujemo v številne mednarodne aktivnosti in tako prispevamo k uresničevanju načela vseživljenjskega učenja na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Želimo si še vnaprej tako prijateljskega sodelovanja in da bi bila vrata CMEPIUS-a še naprej tako na široko odprta ustvarjalnim idejam, zagnanemu delu in seveda tudi dobri volji!

Metka Zevnik,
direktorica CPI

Spoštovane kolegice in kolegi, kot partnerji in sodelavci na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja opazamo kakovost in pomembnost vašega prispevka na področju spodbujanja in inovativnosti pri vključevanju odraslih v mednarodni izobraževalni prostor. Vaša strokovnost in pomoč je v zadnjih desetih letih omogočila večjo mobilnost, prenos številnih novih znanj in inovacij iz tujine v naš nacionalni prostor. Brez vašega sodelovanja in strokovne pomoči bi bil razvoj vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih v Sloveniji osiromašen za vrsto razvojnih možnosti in priložnosti.

V imenu sodelavcev in v svojem imenu vam ob deseti obletnici iskreno čestitamo in vam želimo še naprej uspešno in plodno delo.

mag. Andrej Sotošek,
direktor ACS

Deset let hitro mine in s takšnimi jubileji, kot je desetletnica izvajanja evropskih programov na CMEPIUS-u, je nekako tako kot z otroki – ko ga ponovno srečaš, rečeš: »Ja, kako si pa ti zrasel, saj te ne spoznam več!« Danes bi bili zgodnji začetki videti hudo skromni, a za tiste, ki so 'prebijali led' ter uveljavili prve izmenjave, so bili še kako naporni. Vsem – prvi ekipi, tistim, ki ste se ji pridružili kasneje, in vsem, ki ste bili mobilni: iskrene čestitke za prvo desetko!

Pavel Zgaga,
državni sekretar na MŠŠ leta 1998,
danes redni profesor na PEF

Čestitkam CMEPIUS-u ob desetletnici sodelovanja v programih Evropske komisije se pridružuje tudi uredništvo Priložnosti. CMEPIUS-ovi ekipi želimo uspešno nadaljnje delo in nadvse kreativno leto 2009!

Uredniški odbor Priložnosti

10 let sodelovanja Slovenije v programih Evropske komisije s področja izobraževanja in usposabljanja

mag. Majda Širok,
bivša direktorica CMEPIUS-a in v.d.
generalnega direktorja Direktorata za visoko
šolstvo na Ministrstvu za visoko šolstvo,
znanost in tehnologijo (MVZT)

Spoštovane bralke in bralci, dragi prijatelji!

Obletnice so včasih lahko nekaj prav posebnega, zlasti če zmoremo toliko samokritike in modrosti obenem, da nam opravljeno delo pomeni dragoceno popotnico za naprej in hkrati del življenja, ki nas je obogatil za številna nova spoznanja ter izkušnje. Prav zato je včasih težko na kratko predstaviti prehojeno pot – pa vendar, poskusiti velja že zaradi rezultatov, ki smo jih dosegli skupaj z našimi šolami in posamezniki!

Ko sem pred desetimi leti začela delati na mednarodnih programih Evropskih skupnosti s področja izobraževanja in usposabljanja, sem se znašla v krogu samih mladih, nadobudnih ljudi, polnih (vsaj zame, ki sem prišla z ministrstva) nekaj čudnih idej. Vse smo se počutile kot Kolumb na svoji poti odkritij: vedele in slutile smo, da je tam v Evropi nekaj krasnega za naše šole, univerze ter posameznike, kot opazovalke smo sedele na uradnih sestankih v Bruslju, z navdušenjem smo prebirale primere dobre prakse, se udeleževale konferenc... Ob vsem tem pa smo se prav dobro zavedale, da smo teoretično sicer dobro seznanjene z vsem, kar obstaja, velika neznanka pa je bila, kako to spraviti v življenje, da bodo tisti, ki jim je program namenjen, od njega imeli koristi. Takrat, še v izključno ženski sestavi, smo (kot je običajno) zavihale rokave in se lotile dela. Raziskovale in usposabljalke smo se skupaj z vami, našimi šolami in posamezniki, ki vam v vsakodnevnem delu rečemo prijavitelji, resnično pa ste naši dragoceni sodelavci in prijatelji.

Služba za programe EU, kot je bila tedaj poimenovana, je bila ustanovljena septembra 1998 v okviru Centra RS za poklicno in strokovno izobraževanje, ki je bil vključen v del pripravljanih aktivnosti, ki so se začele leta 1996. Mednarodno sodelovanje, s katerim smo se seznanili v pripravljalnem obdobju, je precej drugačno od

sodelovanja kot pridružena članica EU, še bolj pa kot polnopravna članica EU. Tako smo kar nekaj zgodovinskih trenutkov dočakali skupaj. V letu 1999 smo bili tako prvi, ki smo začeli z izvajanjem skupnih programov Evropske unije in Skupnosti s področja izobraževanja in usposabljanja neposredno v Sloveniji. Ker je bilo to zadnje leto prve generacije programov Socrates in Leonardo da Vinci, smo se lahko dobro pripravili na nadaljevanje. Pravo življenje s programoma pa smo zaživelci šele z drugo generacijo – z nadaljevanjem programov Socrates in Leonardo da Vinci –, ki se je začela z letom 2000 in se zaključila leta 2006. Vmes smo pričakali tudi vstop Slovenije v Evropsko unijo v letu 2004, ki nas je dokončno postavil med, kakor se sami radi poimenujejo, stare države članice. Suvereno smo začeli z izvajanjem že tretje generacije – s programom Vseživljenjsko učenje. V tem času smo težave in strah spremenili v izzive, zavihali rokave ter se ob podpori ministrstev in vlade postavili na noge tudi kot samostojni javni zavod Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, sedaj že dobro znani CMEPIUS. Pogumno smo zakorakali v evropski prostor, katerega del smo že od nekdaj. Naš moto **Vezi brez meja** smo skupaj s poslanstvom **S pomočjo mednarodnih programov odpiramo vrata** izkušnjam v sodelovanju z ministrstvom in vami, prijavitelji, dosledno uresničevali. Ni se bilo vedno lahko prebiti skozi kupe navodil, nacionalnih predpisov ter predpisov Evropske komisije in hkrati prijazno pojasnjevati, kaj ti programi ponujajo oziroma omogočajo. Prav tako je bilo izjemno zahtevno formalnopravno dogovarjanje in urejanje delovanja CMEPIUS-a ter samo izvajanje programov, saj smo bili oziroma smo še vedno nekaj prav posebnega – del Evropske komisije in evropskih pravil v slovenskem prostoru za Slovence. Tudi tu smo orali ledino in šele sedaj, po desetih letih, lahko rečem, da smo skupaj z ministrstvi dokončno dorekli umestitev CMEPIUS-a. Ostalo je še eno odprto vprašanje – ustreznost prostorska ureditev, da se bomo lahko pogostejše z vami, prijavitelji, neposredno pogovarjali ter reševali odprta vprašanja. Upam, da se bo v tem jubilejnem letu rešilo tudi to.

Kljub začetnemu previdnemu odločanju za zahtevno mednarodno projektno sodelovanje med vzgojnimi in izobraževalnimi institucijami raste spoznanje, da je to možnost in priložnost za osebno in strokovno rast učenca/dijaka, učitelja, vodstva, institucije in ne nazadnje tudi okolja, v katerem se nahaja. V tem obdobju je mednarodno projektno sodelovanje postalo priznana nacionalna referenca kakovosti – od vrtcev do univerz. Rezultati našega skupnega dela nas uvrščajo med najboljše nacionalne agencije v Evropski skupnosti, vas, naše prijavitelje, pa med zelo zaželeno partnerje. Tudi finančni vidik je v teh časih še posebno spodbuden, saj v Slovenijo prek projektnega sodelovanja pride kar krepko več sredstev iz skupne bruseljske blagajne, kot jih vanjo oddelimo.

To sodelovanje bolj kot katero drugo podpira razširjanje vedenja in poznavanja o nas samih, o naši zgodovini, kulturi in življenju v Sloveniji. V tem procesu ni velikih in majhnih, ni močnih in šibkih, temveč smo samo tisti, ki želimo več in nekaj drugega od vsakdanjika. Vsako skupno življenje nosi s seboj prednosti, pa tudi slabosti, zato je vsakokrat sproti vredno pretehtati, v kaj se spuščamo. In v Sloveniji smo se vsaj na področju izobraževanja že pred več kot desetimi leti odločili, da želimo biti aktivna članica EU. Prav v zvezi s tem pa se nam vsem še vedno znova porajajo tiha, pa tudi glasna razmišljanja o morebitnem izgubljanju nacionalne identitete. Prav sodelovanje v projektih, ki jih omogočajo programi Evropskih skupnosti s področja izobraževanja in usposabljanja, pa nas pripelje do nasprotnega spoznanja, saj je za slovenske vrtce, šole, šolske centre, visokošolske zavode in univerze skorajda dolžnost, da predstavijo sebe, svoje dosežke ter jezik in kulturo regije in države. Tako širijo vedenje o Sloveniji in poznavanje njene bogate zgodovine, sedanjosti ter jezika v vsakdanje življenje vseh partnerskih šol, med njihove učitelje, učence in predstavnike lokalnih skupnosti. S tem je doseženo preseganje nacionalnih meja, dana je možnost za enakopravno predstavitev lastnih dosežkov in skupno ustvarjanje novega, hkrati pa predstavlja tudi večjo ponudbo in konkurenčnost.

Pomen mednarodnih aktivnosti z vidika vodje Konzorcija splošnih gimnazij

Melani Centrih, ravnateljica Gimnazije Ptuj

Globalizacija pred nas postavlja zahtevo po sodelovanju, skupnem delu in strpnosti, kar so tudi temeljne vrednote Evropske unije.

Danes si šole postavljajo visoke cilje, vedoč, da je v sodobnem svetu prav znanje primerjalna prednost vsakega posameznika in vsake družbe, kajti kdor ima znanje, lahko v večji meri sam ustvarja svojo prihodnost. Vse pogostejša gonilna sila novih gospodarskih struktur in združb pa je ob znanju tudi spretnost, kako to znanje uporabiti.

Vključitev Slovenije v združeno Evropo narekuje usposobitev mladega človeka za medkulturno komunikacijo, saj to pomeni, da živi v demokratični večkulturni in večjezični družbi, v kateri je soodgovoren za njen bodoči razvoj, dobro mora poznati tako sebe in svoje korenine kot tudi druge kulture in ljudi, zavedati se mora svojih človeških in državljskih pravic in dolžnosti, razmišljati samostojno in kritično, a hkrati odprto in strpno.

Pred leti, ko smo v Sloveniji začeli z organizirano in vodeno mednarodno dejavnostjo na šolah, so bile to najprej previdne in zadržane izmenjave v okviru CPI – Služba za evropske zadeve, danes pa so to bogate, strokovno dodelane

in utemeljene mednarodne izmenjave pod vodstvom in mentorstvom CMEPIUS-a. Šole, ki so sprejele vizijo mednarodnih izmenjav v okviru Evropske unije, so naredile korak naprej pri uresničevanju ciljev sodobne šole. V prihodnosti bodo imele prednost, ki je potrebna pri prenovah in posodobitvah izobraževalnih programov. In dejavnost CMEPIUS-a bo pomembna podpora pri premagovanju izzivov, s katerimi se soočajo šole ob spremembah.

V miselnem svetu vseh, ki delajo na področju vzgoje in izobraževanja, se porajajo vprašanja, ki skušajo odgovoriti na izzive današnjega sveta.

Cilji, kot so zagotavljanje funkcionalne pismenosti, razvoj kompetenc za pridobivanje in uporabo znanja, razvoj podjetniškega duha in kompetenc, preprečevanje potrošniške miselnosti, učenje državljskih kompetenc in državljske kulture, razvoj veščin umskega dela in samoorganizacije, razvoj odgovornosti v odnosu do naravnega okolja, razvoj nacionalne zavesti, sposobnost vzdrževanja identitete in medkulturne komunikacije in krepitev zavezanosti splošnim vrednotam, so sestavni del vseh dokumentov na področju šolstva, v praksi pa ostaja še veliko nerešenih vprašanj.

Slika: Ptujski gimnazijci v Maleziji
Foto: Branimir Rokavec

Posodobitev gimnazijskega programa je torej nuja. V ta namen sta Ministrstvo za šolstvo in šport in Evropski socialni sklad objavila javni razpis za posodobitev gimnazijskega programa. Vseh šestinpetdeset splošnih gimnazij je ustanovilo Konzorcij splošnih gimnazij, ki ima jasne cilje, zapisane v razpisu in prijavi na razpis. Cilji in proces posodabljanja so predvideni za obdobje šestih let. Učiteljem bo treba pokazati nove poti poučevanja in samoizobraževanja. Konzorcij – da ali ne? Čas bo pokazal, kaj je pomembno in kaj ni. Ta trenutek je pomemben podatek, da Slovenija ne blesti po kakovosti in kvantiteti črpanja evropskih sredstev, čeprav zadnja poročila in informacije vzbujajo upanje, da se bo v delovanju in črpanju sredstev v doglednem času marsikaj spremenilo. Ob jubilejih in mejnikih merimo zgodovino, pomembnost in kakovost določene inštitucije. CMEPIUS spada med vodilne slovenske izobraževalne ustanove na področju spodbujanja in izvajanja mednarodnega sodelovanja v šolstvu in želim si, da bi deseta obletnica pomenila priznanje za prehojeno pot in bila hkrati spodbuda za nadaljnje uspešno delo.

Slika: Zaključek projekta Mladi in mediji na Ptuj
Foto: Branimir Rokavec

Pomen mednarodnih aktivnosti z vidika Konzorcija strokovnih gimnazij

Vida Vidmar, Elektrotehniška-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana

Konzorcij strokovnih gimnazij je bil ustanovljen 16. aprila 2008 na uvodnem sestanku ravnateljev strokovnih gimnazij. Sklican je bil na pobudo ravnatelja Elektrotehniško-računalniške strokovne šole in gimnazije Ljubljana, Silvestra Tratarja. Ravnatelji strokovnih gimnazij so se odločili, da je to najboljši način za uvajanje posodobljenih gimnazijskih učnih načrtov v njihovih gimnazijah.

Namen Konzorcija strokovnih gimnazij je združiti strokovne gimnazije (32 strokovnih gimnazij), ekonomske, tehniške in umetniške šole. Združene gimnazije bodo v okviru razvojnih prioritet Konzorcija strokovnih gimnazij črpale sredstva razpisa Prenova strokovnih gimnazij Ministrstva za šolstvo in šport (maj 2008). V okviru teh sredstev bo Konzorcij poskrbel za uvajanje prenovljenih učnih načrtov, za prenovo strokovnih predmetov v okviru učnih načrtov in prenovu kurikula v naslednjih šestih letih.

Gotovo so nam pri odločitvi za sprejetje tako pomembne naloge, kot je vodenje Konzorcija strokovnih gimnazij, pomagale izkušnje, ki smo jih pridobili z vodenjem različnih mednarodnih projektov, kot sta Leonardo da Vinci in Comenius. Na osnovi izdatne pomoči CMEPIUS-a smo se pred približno sedmimi leti odločili, da bomo poskusili primerjati svoje delo, svoje izkušnje in svoje znanje z znanjem in izkušnjami podobnih šol v tujini. Začetki niso bili lahki, saj ni bilo

enostavno poiskati primernih partnerjev, najti ljudi, ki so dovolj usposobljeni in motivirani za pisanje projekta. Mnogokrat smo naleteli na administrativne ovire, ki jih brez izdatne pomoči sodelavcev CMEPIUS-a sami ne bi uspeli rešiti.

Projekti so nam nudili nove izkušnje, nov pogled na spremembe v Evropski uniji, nova prijateljstva in nov način dela. Projektno delo, projektni pristop k pouku in vse, kar morata vključevati, zahteva od učiteljev in učencev drugačne napore. Zahteva, da se učitelji še bolj kot učenci pripravijo na drugačno vlogo učitelja – torej učitelja tudi kot mentorja in partnerja pri soustvarjanju projekta. S stališča naše kulture poučevanja, ocenjevanja in dela v razredu so bile to skoraj revolucionarne spremembe. Prišteti je treba še izkušnje drugih partnerjev, njihove kulturne različnosti, njihove načine dela in kmalu lahko ugotovimo, da zahteva delo v mednarodnem okolju precejšnjo prilagodljivost tako s strani učiteljev, ki v projektih sodelujejo, kot tudi s strani vodstva šole in ne nazadnje s strani staršev. Pri vsem tem gre za spremembo načina mišljenja, ravnanja, dela. Ni dovolj, da smo strpni do naših partnerjev, ki zamujajo v projektu, ni dovolj, da sprejmemo neke stereotipe in rečemo, so pač taki, potruditi se moramo, da jim pridemo nasproti ter jim pomagamo, da vsi enako dobro delamo. Skupna odgovornost, delo, ki je velikokrat brezplačno, nas pripeljeta do bolj kakovostnih medsebojnih

odnosov, novega načina gledanja na spremembe v šolstvu. Pouk ni zgolj nabiranje znanja in izkušenj, ne poteka izključno in samo v varnem, zaprtem prostoru učilnic, po ustaljenih tirnicah. Pouk se lahko dogaja na Finskem, v Italiji, tisoče kilometrov od doma, novi odnosi se gradijo tam, kjer imamo prijatelje, take, ki se jih bomo spominjali vse življenje. Uporabiti je treba vse svoje predhodno pridobljeno znanje in izkušnje, da se lahko enakovredno pogovarjamo s svojimi vrstniki v tujini. Preizkušamo se kot učenci, učitelji in ljudje. Cilji, ki smo si jih zastavili v projektih, so postali stranski učinki tega, kar se je resnično spletlo med nami.

Za vse, kar delamo v tujini, moramo imeti izdatno pomoč doma. S strani vodstva, kolegov učiteljev, sošolcev in staršev. Tudi doma ustvarjamo nove odnose, si postavljamo drugačne cilje, sodelujemo na povsem drugačni ravni. Delo v projektu Comenius je vedno vključevalo to, kar je sedaj del prenovljenih učnih načrtov: medpredmetno sodelovanje, avtentično učenje, medkulturnost, kritičen pristop do svojega in tujega dela in načina poučevanja in učenja, sodelovalno poučevanje in učenje in včasih celo prilagodljivost kurikula. Vse to so novosti, ki si jih bomo prizadevali raziskati na nekoliko globlji ravni, na širši populaciji in seveda z rezultati, za katere upamo, da bodo postali del našega bodočega gimnazijskega kurikula.

Razvoj programa Vseživljenjsko učenje skozi desetletje

Andreja Lenc, CMEPIUS

Začetki programa Comenius v Evropi segajo v leto 1995. Evropski sporazum o pridružitvi je Slovenija sklenila kot zadnja od trinajstih kandidatov za članstvo v Evropski uniji. S tem si je pridobila status pridružene članice, ki je šolam odpirala možnosti sodelovanja v nekaterih programih Evropske unije. Programi Skupnosti so bili eni prvih programov, v katere se je Slovenija kot enakovredni partner vključila 1. maja 1999. To je bilo naše prvo leto sodelovanja, ko smo potrdili nekaj prvih projektov in mobilnosti.

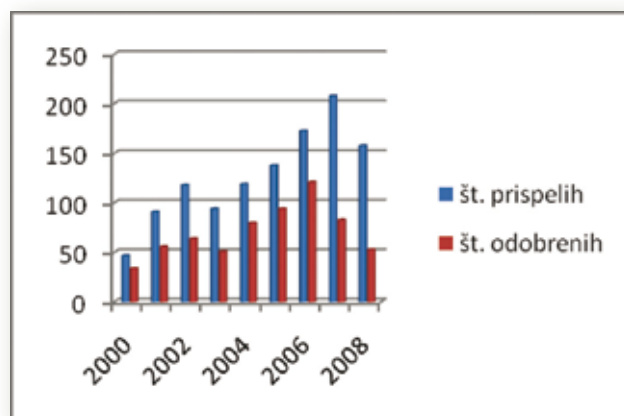
Program je že takrat vseboval nekatere glavne akcije, kot so Šolska partnerstva, Pripravljalne aktivnosti, Stalna strokovna spopolnjevanja, Večstranski projekti in Mreže, ki jih z manjšimi modifikacijami izvajamo še danes. Druge akcije so izginile, se preimenovali ali združile s podobnimi akcijami drugih programov v t. i. prečne aktivnosti.

Če primerjam desetletje izvajanja programa Comenius, lahko izpostavim nekaj najbolj zaznamujočih sprememb:

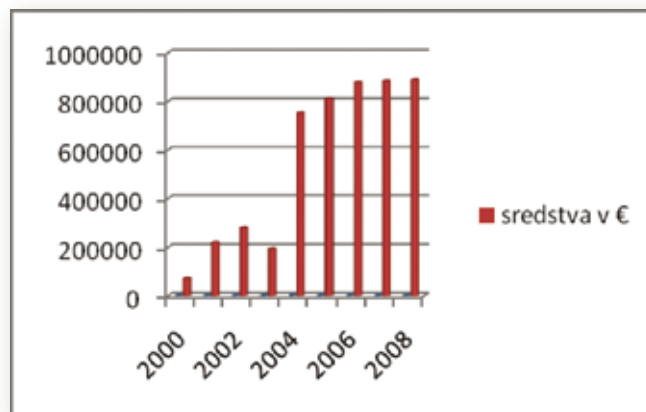
- bistveno povečanje povpraševanja po vseh akcijah programa Comenius;
- povečanje števila odobrenih prijav – tudi na račun povečanja sredstev;
- organizacija promocijskih aktivnosti – pogostost in obseg izvajanja v skladu s potrjenimi projekti in mobilnostmi po regijah in ciljnih skupinah;
- organizacija delavnic za pripravo projektov in izpolnjevanje projektne dokumentacije – pred razpisnimi roki za vse akcije;
- spremljanje projektov – 'monitoringi' po šolah in skupinski tematski 'monitoringi' na nacionalni agenciji;
- izdajanje potrdil za sodelovanje v projektih – točke za napredovanje v nazive; povečanje administracije v zvezi s projektno dokumentacijo;
- poenostavitev financ za projekte v vrednosti do 25.000 EUR – dodelitev pavšalne dotacije;
- skrajšanje trajanja projektov Šolska partnerstva iz treh na dve leti in s tem podpis sporazuma o sofinanciranju za dve leti;
- razširitev možnosti sodelovanja v okviru akcije Stalna strokovna spopolnjevanja;
- umeščanje akcije eTwinning v okvir programa Comenius;
- uvajanje nove akcije za regionalno sodelovanje – Comenius Regio partnerstva.

Sprememb je bilo v desetih letih veliko in s tem veliko dela s popravki prijavnic, končnih poročil, razpisov in vodnikov za prijavitelje. Vse te spremembe so bile dobro sprejete in prevzete s strani prijaviteljev, kar vedno znova dokazuje število prispelih prijav na razpis. Kljub kompleksnosti razpisa in prijavnih obrazcev število oddanih prijav redko zaniha navzdol, kar je glede na trende v Evropi presenetljivo – nekatere države namreč ne prejmejo zadostnega števila prijav za porabo sredstev.

Bolj bistveno pa je, da so šole in posamezniki še vedno zainteresirani za sodelovanje, da prijavitelji opažajo dodano vrednost sodelovanja v aktivnostih. Učinke programa tako na šolo kot na posamezne sodelujoče pa je pokazala tudi nacionalna evalvacijska študija.

Graf 1: Število prispelih in odobrenih projektov za akcijo Comenius Šolska partnerstva

Graf 2: Sredstva za akcijo Comenius Šolska partnerstva

Razvoj programa Vseživljenjsko učenje skozi desetletje

VAŠI ZAČETKI

Moji začetki segajo v leto 2001, ko sem po enoletni izkušnji v osnovni šoli prišla na takratno Službo za programe EU. Delo sem sicer bežno poznala še iz študentskih časov, ko sem občasno pomagala na nacionalni agenciji pri različnih programih. Naloge, ki sem jih dobila kot Comenius koordinatorka, niso bile malenkostne. Sicer sem poznala večino akcij programa, vendar kot prijavitelj in ne kot izvajalec programa. Nisem si predstavljala, da za potrditev ene same vloge v ozadju poteka toliko postopkov in komisij.

Moja prva naloga je bila branje končnih poročil projektov Comenius Šolska partnerstva in udeležba na neformalnem sestanku nacionalnih agencij v Talinu, Estonija. Zaradi zapletenih povezav in visoke cene letalske vozovnice se ga žal nisem udeležila, vendar priznam, da me je pošteno stiskalo pri srcu ob misli na prvo mednarodno pot po enem mesecu službovanja.

OB DESETLETNICI

Nacionalna agencija se je skozi desetletje razvijala in učila iz lastnih preizkušenj, da lahko danes prijaviteljem nudimo zelo dobro podporo – tako v času priprav in izpolnjevanja projektne dokumentacije kot tudi v času izvajanja projektov in mobilnosti. Učinek programa je zagotovo opazen tudi pri kakovosti prijavnic, ki jih dobivamo na razpise v zadnjih letih. Prijavnice so tako administrativno kot tudi vsebinsko vse bolj dovršene, kar je zagotovo rezultat velike konkurence za evropska sredstva v Sloveniji.

V desetih letih smo organizirali dva Comenius tedna, tretji pa bo v aprilu 2009, sodelovali smo v delovni skupini ZRSS za usposabljanje multiplikatorjev, v mednarodnih projektih z drugimi nacionalnimi agencijami CAT in MODE, sodelujemo v delovni skupini za posodabljanje akcije Stalna strokovna spopolnjevanja, skupaj z MŠŠ in ZRSŠ smo organizirali različne konference, npr. Skriti zaklad, Vrtec in šola – prostor za ustvarjalnost ...

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Ko sem se prvič udeležila sestanka nacionalnih agencij v Bruslju, sem s strahom opazovala dogajanje. Prvič sem srečala pisano družino predstavnikov nacionalnih agencij, poleg tega pa še predstavnike Evropske komisije, odgovorne za program in posamezno akcijo. Nadaljnja srečanja z EK so bila sicer bolj formalna, ko pa sem se po določenem času vključila v diskusijo, komentar konkretne problematike ali predloga, smo postali sodelavci na daljavo. S trenutno ekipo zelo dobro sodelujem, saj sem ugotovila, da so tudi oni samo ljudje, ki opravljajo svoje naloge.

O VAŠEM DELU

Delo na programu je zelo raznoliko, in to me navdihuje. Zelo rada delam z ljudmi in rada urejam dokumentacijo. Pogrešam malo več vsebine in malo več umeščenosti programa v nacionalni okvir. Delo je razgibano, včasih nepredvidljivo, a vseeno organizirano v cikel, ki je bolj ali manj konstanten skozi leta. Manj prijetna so obdobja, ko naenkrat dobimo zelo veliko prijavnic ali končnih poročil, potem pa se zelo mudi, da speljemo postopek pregleda dokumentov.

PRIHODNJI IZZIVI

Želim si, da bi v prihodnje lahko čim več šol in posameznikov sodelovalo v programu Comenius, tako v projektih kot tudi mobilnostih, saj so učinki zelo pozitivni – tako za šolo kot za posameznika. Za izpolnitev te želje pa bi vsekakor potrebovali dodatno nacionalno sofinanciranje aktivnosti programa.

Neža Pajnič, CMEPIUS

Slovenski študenti so že od nekdaj precej mobilni, predvsem prek različnih strokovnih študentskih združenj (npr. AISEC). Od osamosvojitve Slovenije dalje jih je bilo kar nekaj tudi aktivno vključenih v različna mednarodna študentska združenja (npr. ESIB), zato je informacija o programu študentske mobilnosti, ki poteka v Evropi, kaj kmalu prišla tudi v Slovenijo. Žal smo na te zadeve vedno gledali z malce žalostnim izrazom, saj so se nam zdale nedosegljive. Z nekaj zavisti v očeh smo takratni študenti opazovali redke kolege, ki so nekako le uspeli vsaj za nekaj časa okusiti študij v tujini, a to sta bila le študent ali dva v letniku. Potem pa se je Slovenija začela vključevati v Evropsko skupnost in študenti kot znanilci pomladi so bili prvi, ki so se aktivno vključili v 'pravi evropski način življenja' – že leta 1999 so prvi slovenski študenti del študijskih obveznosti namesto doma opravili v tujini v okviru programa Erasmus. Res so bili začetki težki. Informacije o možnostih so bile skope, aktivnosti so bile pogojene z mnogimi zunanjimi političnimi dejavniki (ratifikacija statusa Slovenije

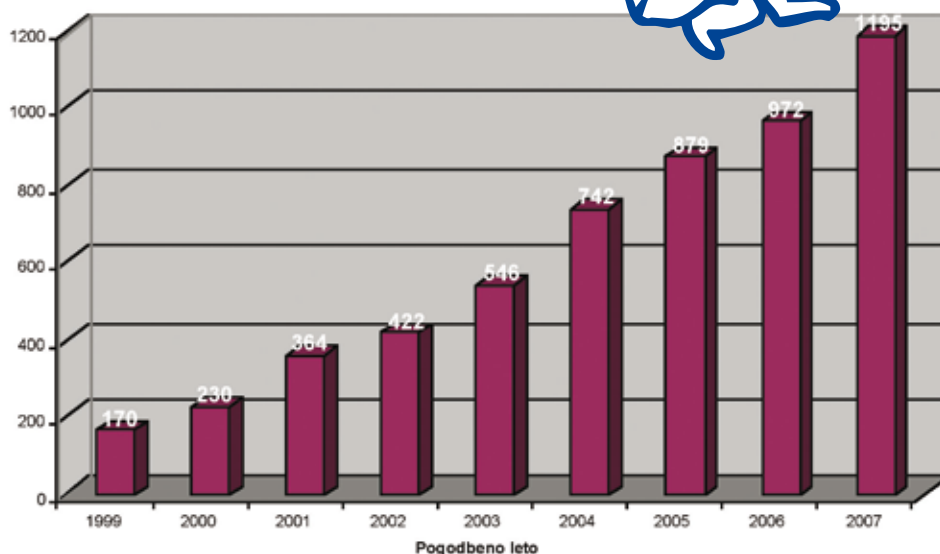

kot pridružene članice, plačilo t. i. 'vstopnice' v program ipd.), evropske institucije so bile nezaupljive do novincev. Veliko manj težavno je bilo našim študentom oditi v tujino kakor pa privabiti tuje študente v Slovenijo. Ne le zaradi jezika, pač pa je bila še vedno močno prisotna podoba vojne. Tako je prvo leto sodelovanja v tujino odšlo 171 slovenskih študentov, k nam pa je prišlo le 20 tujih. A odziv študentov, tako naših kakor tujih, je bil po povratku domov izjemno pozitiven, zato so se aktivnosti mobilnosti razširile izjemno hitro.

Masovnost aktivnosti je postavila visokošolske institucije pred dejstvo, da je treba določene stvari spremeniti. In s pomočjo aktivnosti in sofinanciranja iz samega programa so institucije podprle mobilnost tako študentov kakor tudi učnega osebja, od leta 2007 dalje pa tudi mobilnost ostalih zaposlenih. Evropsko sodelovanje v okviru programa Erasmus pa ni ostalo le pri mobilnosti posameznikov, vsako leto se slovenske institucije vključijo v vedno več evropskih projektov.

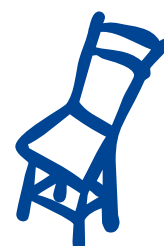
V desetih letih smo prešli kar nekaj prelomnic. Uspešno smo vstopili v sam program, nato smo z velikim skokom v številkah obeležili naše polnopravno članstvo v Evropski uniji, leta 2007 smo v novooblikovani program Vseživljenjsko učenje, katerega del je Erasmus, uspešno vključili tudi višje strokovne šole. Kljub izjemnim rezultatom tudi v evropskem merilu ostaja pred nami še mnogo izzivov, s katerimi se bo treba spoprijeti. Zaradi res izjemno pozitivnih rezultatov mobilnosti tako za posameznika kakor tudi za njegovo študijsko in domače okolje nas težave pri uresničevanju ciljev nikakor ne bodo prestrašile ali nam odvzele elana za delo. Nekaj zanimivosti ... slovenski študenti največ odhajajo v Nemčijo, Avstrijo, Španijo in Francijo, najbolj si želijo v Skandinavijo in Veliko Britanijo, najbolj aktivni so študenti družboslovnih področij (ekonomija, jeziki, pravo).

Slovenski Erasmus študenti

Graf 3: Slovenski Erasmus študenti

■ št. študentov

VAŠI ZAČETKI

Raje ne pomislim, da je tega že deset let. Mogoče zato, ker so spomini na začetke še tako zelo živi, kot bi bilo to nekaj mesecev nazaj. To je bila moja prva prava zaposlitev (in edina doslej, kar tudi nekaj pove) in vsa 'zelena' sem se vrgla v stvari. To je imelo dobre, pa tudi slabše plati. Ker je bilo to popolnoma novo v Sloveniji, sem kar takoj začela delati z izkušeni kolegi iz tujine, kar je bilo čudovito. In stvari sem se lahko lotevala neobremenjeno. Vendar je bilo včasih naporno, saj nisem poznala področja, ljudi in politike dela.

OB DESETLETNICI

Program Erasmus, čeprav po več kot dvajsetih letih izvajanja v Evropi bolj kot ne enak v načinu dela, vseeno ponuja toliko različnih možnosti izvajanja aktivnosti, da je vedno zanimivo. Moje delo v prvih letih je v največji meri obsegalo delo s študenti, ki so odhajali v tujino. Ko so številke postale neobvladljive za posameznika in je tudi vsebina dela postala preobsežna, sem začela delati z institucijami. Bilo je zanimivo, sprememba, čeprav priznam ... še danes pogrešam neposreden stik s študenti. Pozitivne povratne informacije posameznikov so namreč tisto, kar me je vseh teh deset let gnalo naprej, ne glede na včasih težke dneve. In osebno sem prepričana, da je tudi (ali pa sploh) program Erasmus Slovenijo naredil evropsko. Ste kdaj prej sedeli na kavi in poslušali na eni strani nemški klepet, na drugi španski, na tretji angleški?! Danes je popolnoma vsakdanje na mestnem avtobusu v Ljubljani, Mariboru ali Kopru slišati študente iz tujine.

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Ko sem začela z delom na programu Erasmus, se mi je izpolnila tudi dolgoletna želja obiskati Bruselj. No, ni šlo za turistični obisk in tudi ne za enkratni dogodek ... Bruselj je postal vsakdanja službena lokacija, Evropska komisija pa domača institucija. Priznam, da mi mesto samo niti ni posebno pri srcu ter da je bilo delo s Komisijo na začetku zelo naporno. A zadnja leta rada delam z ekipo, ki skrbi za Erasmus. Z večino smo v mojih desetih letih dela na programu postali kolegi in je delo zato lažje, zmoremo tudi opraviti z vso zahtevano birokracijo. Četudi sem se v začetku počutila nekoliko 'spregledano in nepomembno' (kot pridruženi člani smo bili na sestankih bolj opazovalci), lahko rečem, da zadnja leta kot eden od Erasmus koordinatorjev z najdaljšim stažem aktivno sodelujem pri oblikovanju programa.

O VAŠEM DELU

Moje delo ima dva nasprotna pola. Po eni strani gre za delo z ljudmi, kakšen teden pa se mi zdi, da me bodo gore papirja pokopale. Oba pola sta kakšen dan izjemno navdihujoča (obisk ali pismo navdušenega študenta iz tujine oz. po povratku domov ali pa kakšno dokončano poročilo, ki kaže dobre rezultate), kakšen dan pa je vse skupaj zelo naporno – ko človek želi spremeniti sisteme, ki so že stoletja enaki. A tudi ko je najhuje, se smejemo. V prvih letih so sredstva za mobilnost zamujala in so mnogi študenti odšli v tujino, še preden so dobili sredstva. Še vedno hranim 'razglednico' treh študentov, ki so mi z Madžarske poslali svojo nasmejano fotografijo s suho skorjo kruha na mizi s pripisom: »Neža, pošlji denar«. Ali pa študent, ki me je iz Romunije klical, kako in kje naj opere svojo obleko in posteljnino ...

IZZIVI

Še vedno si želim, da bi vsak študent vsaj tri mesece svojega študija preživel v tujini. In da bi vsi domači in tuji študenti imeli rešen problem nastanitve v času študija.

mag. Robert Marinšek, CMEPIUS

Programa Grundtvig in Minerva sta svojo pot začela 1. januarja 2000 v okviru krovnega programa Socrates II. Oba sta nadaljevanje dveh programov iz prve generacije programov: Izobraževanje odraslih ter Odprto izobraževanje in izobraževanje na daljavo. Program Grundtvig se nadaljuje tudi v trenutni generaciji programov, program Minerva pa ne obstaja več kot ločen program, ampak je del prečnih aktivnosti programa Vseživljenjsko učenje.

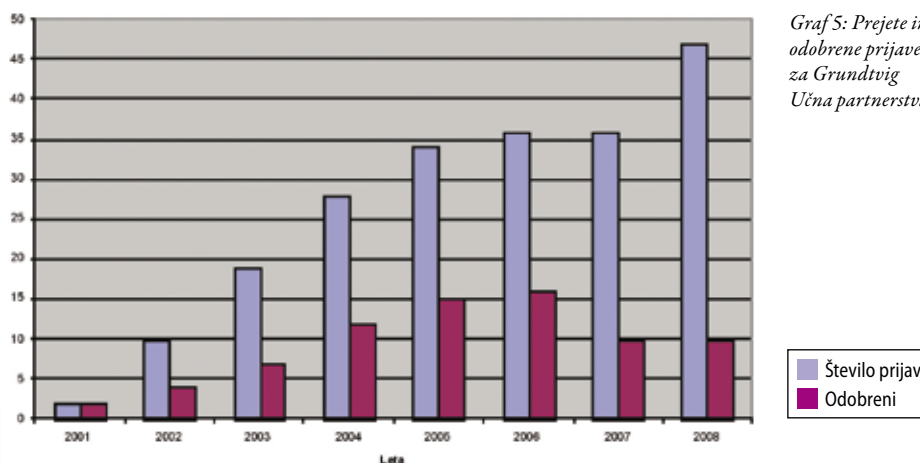
Centralizirani Grundtvig		
Leto	Partnerjev	Koordinatorjev
2000	1	0
2001	5	1
2002	7	2
2003	7	0
2004	9	0
2005	8	0
2006	6	0
2007	12	1
2008	15	0
SKUPAJ	70	4

Centralizirani Minerva		
Leto	Partnerjev	Koordinatorjev
2000	3	1
2001	3	0
2002	3	0
2003	2	0
2004	1	1
2005	0	0
2006	4	0
2007	6	1
2008	1	2
SKUPAJ	23	5

Graf 4: Število slovenskih prijaviteljev v centralizirane aktivnosti programov Grundtvig in Minerva.

V splošnem lahko aktivnosti iz obeh programov razdelimo na centralizirane in decentralizirane – za prve je skrbela posebna agencija pod neposrednim nadzorom Evropske komisije, za druge pa smo skrbeli v okviru nacionalne agencije. Za centralizirane je na voljo le omejeno število podatkov. Kljub temu lahko rečemo, da interes za sodelovanje raste in da se povečuje tudi uspešnost slovenskih prijaviteljev.

Razmerje med številom prejetih in številom odobrenih prijav za Grundtvig učna

Graf 5: Prejete in odobrene prijave za Grundtvig Učna partnerstva

Zanimanje za t. i. decentralizirani del je precej večje, pa tudi uspešnost prijaviteljev je tu drugačna. Organizacije in posamezniki vedno bolj spoznavajo prednosti evropskega sodelovanja in se tudi vedno bolj zanimajo za takšne in drugačne priložnosti. Organizacije v programih EU vidijo način delovanja in razvoja, posamezniki pa predvsem priložnost za svojo osebno rast.

Podatki o sodelujočih in odobrenih projektih v absolutnem smislu zagotovo niso pretresljivi, vendar se je treba zavedati, da je proračun, ki je bil namenjen za obe področji, najmanjši glede na ostale programe in akcije. Podpora doseganju lizbonskih ciljev pač zahteva bolj tržno usmerjene aktivnosti.

VAŠI ZAČETKI

Na obeh omenjenih programih sem začel delati konec leta 2000. Svoje začetke sem si zapomnil predvsem po tem, da me je prvi delovni dan na mizi čakal približno dvajset centimetrov visok kup papirjev, za katere sem izvedel, da jih moram v tednu dni znati na pamet, ker bom ocenjeval centralizirane predprijave. Seveda se mi niti sanjalo ni, kakšne sorte prijave naj bi to bile.

OB DESETLETNICI

Do danes je preteklo veliko vode in marsikaj se je spremenilo. Zamenjal se je krovni program (iz Socrates II v Vseživljenjsko učenje), začetna, pionirska svoboda je zamenjana z dokaj strogimi pravili in postopki, prijavitelji pa tudi že v glavnem vedo, za kakšne vrste programov gre.

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Čeprav ne en ne drug program (Grundtvig ali Minerva) nista prinesla revolucionarnih sprememb, so dosežki preteklega desetletja kar zavidljivi. Cel kup uspešno izvedenih projektov ter precejšnje spremembe v razmišljanju ljudi so zagotovo rezultati, ki se jih ni treba sramovati.

O VAŠEM DELU

Evropska unija je tukaj. Smo njen del. Skupaj z ostalimi državljani Evrope ustvarjamo skupno prihodnost. Svet s svojo rastočo kompleksnostjo zahteva večje vložke v izobraževanje in usposabljanje. Zaradi tega bodo programi za to področje ostali in bili še naprej z nami.

mag. Alenka Flander, CMEPIUS

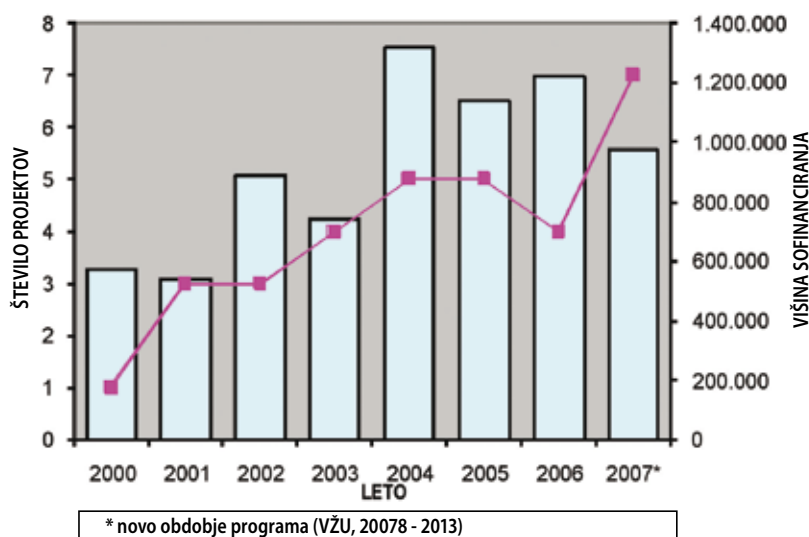
Je mar res že deset let, odkar lahko v aktivni vlogi sodelujemo v Leonardu? Aktivni zato, ker smo prej imeli tudi krajše obdobje pripravljanih aktivnosti, ko smo se po svojih najboljših močeh pripravljali za vstop v programe. In kako smo se pripravili? Večinoma dobro, nihče pa nas ni mogel pripraviti na številna podrobna vprašanja prvih prijaviteljev, na katera včasih nismo takoj našli odgovorov, ampak smo se o ustreznih odgovorih tudi sami morali podučiti.

Prvo leto smo prijavitelje morali tudi precej prepričevati, da so se odločali za sodelovanje v programih, večinoma zaradi negotovosti, ali to zmorejo oziroma želijo. Še zlasti je to veljalo za sodelovanje v razvojnih (pilotskih) projektih. Ti projekti, ki so že sami po sebi obsežni in zahtevni, so bili prvo leto našega vstopa ocenjevani izključno v Bruslju, kar je še oteževalo uspešnost naših prijaviteljev. Mobilnost je bila ljudem nekoliko bližje in bolj razumljiva, tako po vsebini kot po namenu, zato je bil tukaj interes nekoliko večji. Vendar smo kljub temu prva leta udeležencem njihovo bivanje v tujini lahko financirali skoraj v celoti oziroma z največjimi možnimi zneski, ki jih je program dovoljeval.

In ker dober glas seže v deveto vas, se je število interesentov povečevalo in tako je v tujino v obdobju 2000–2007 odšlo 1.380 dijakov, 544 študentov, 328 mladih delavcev ter 1.392 mentorjev. Število razvojnih projektov v tem obdobju pa je bilo skupaj 32.

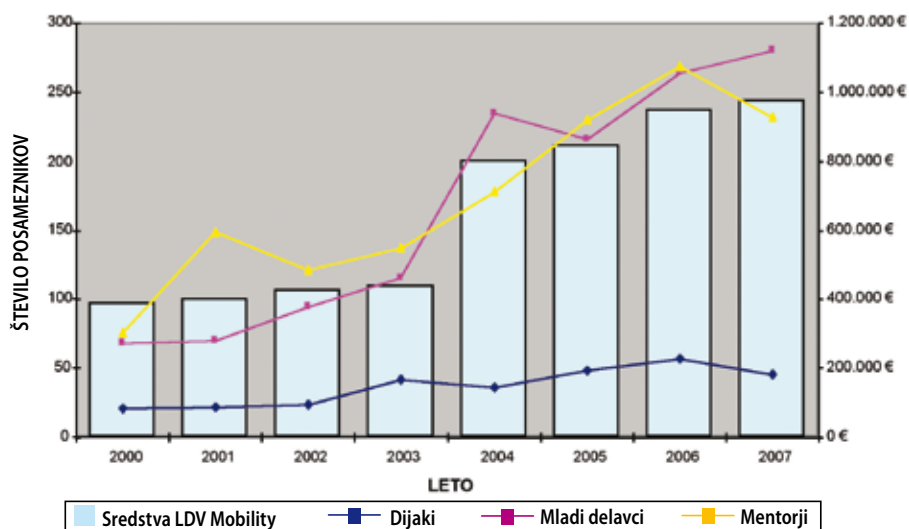
Na našo srečo so do neke mere vzporedno rasla tudi razpoložljiva sredstva. Če povzamemo, je bilo v programu Leonardo da Vinci za razvojne projekte vloženih 7,4 mio EUR sredstev, v projekte mobilnosti pa 5,2 mio EUR.

Število ter višina sofinanciranja razvojnih projektov* Leonardo da Vinci (2000 - 2007)

Graf 6: Število in višina sofinanciranja razvojnih projektov Leonardo da Vinci (2000–2007)

SREDSTVA ZA MOBILNOST IN ŠTEVILO UDELEŽENCEV USPOSABLJANJA
OZ. IZMENJAVE V OKVIRU LDV (2000 - 2007)

Graf 7: Sredstva za mobilnost in število udeležencev usposabljanja oz. izmenjave v okviru projektov Leonardo da Vinci (2000–2007)

Slika: Prvo končno poročilo pilotskega projekta, ki smo ga prejeli na nacionalni agenciji

No, po toliko letih, ko smo postali že skoraj strokovnjaki za programe, so se leta 2007 pravila z novim obdobjem ponovno spremenila. Študentska mobilnost se je preselila pod Erasmus, razvojni projekti so se razdelili na 'nacionalne' (prenos inovacij) in 'evropske' (razvoj inovacij), z veseljem pa smo pozdravili novi obliki sodelovanja v programu Leonardo – partnerstva ter pripravljalne obiske. To so manjši projekti oziroma srečanja, ki pa predstavljajo pomemben most do priprave projektov prenosa oziroma razvoja inovacij in ki v drugih programih (Comenius, Grundtvig) obstajajo že nekaj časa. In tako se spet učimo. Tokrat se program tudi imenuje Vseživljenjsko učenje, tako da to najbrž spada zraven, mar ne?!

VAŠI ZAČETKI

Sama sem imela možnost v programu sodelovati že od samega začetka, ko smo začeli s pripravljalnimi aktivnostmi. Takrat smo se osredotočali predvsem na spoznavanje pravil programa ter obiskali nekatere nacionalne agencije drugih držav, da smo se seznanili z njihovim načinom dela ter izkušnjami, ki so jih s svojim sodelovanjem že pridobili.

Prvi pravi izziv pa je bil seveda prvi razpisni rok, ko so se naši prijavitelji s projekti lahko prvič prijavi za sodelovanje. V Leonardu je bil ta začetek še toliko bolj težak, saj smo zaradi pozne ratifikacije našega vstopa s strani nekaterih držav članic v program vstopili tako pozno, da smo imeli možnost sodelovanja le v razvojnih projektih, katerih izbor je takrat potekal v celoti v Bruslju. Kljub naši neizkušenosti je bilo v Bruslju sprejetih pet naših projektov, kar kaže na to, da smo se na vstop očitno dobro pripravili.

OB DESETLETNICI

Desetletnico je najbolj zaznamovala druga generacija programa. V tem obdobju se samo izvajanje programa niti ni kaj dosti spreminjalo. Po letu 2005 pa je prišlo do uvajanja novosti in sprememb v samem načinu dela Komisije (kot priprava na vstop novih članic v EU) ter tudi do intenzivnega dela pri pripravi nove generacije programa. Ker sta se po letu 2007 programa Socrates in Leonardo da Vinci združila v skupen program Vseživljenjsko učenje, je bil prehod na novo obdobje velik zalogaj, tako z vsebinskega kot tudi z administrativnega vidika. Še zlasti je bil ta prehod zahteven za Evropsko komisijo ter tiste agencije v drugih državah, kjer pred tem sodelovanja med obema programa praktično ni bilo. Pri nas teh težav ni bilo, saj smo že leta 1999 oblikovali skupno nacionalno agencijo, kot je danes CMEPIUS.

V teh desetih letih je Leonardo postal pomembno orodje mednarodnega sodelovanja na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Vanj se poleg poklicnih in strokovnih šol ter podjetij aktivno vključujejo tudi univerze, saj je program namenjen poklicnemu usposabljanju v širšem kontekstu, kot ga običajno razumemo pri nas. Tako se s pomočjo tega programa plete tudi mreža socialnega partnerstva med različnimi akterji – tako v Sloveniji kot tudi zunaj njenih meja.

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Že od samega začetka našega sodelovanja v programih smo bili po mojih izkušnjah sprejeti kot enakovredni sogovorniki, in to kljub naši začetni neizkušenosti. Pogosto smo bili na sestanke v Bruslju celo bolje pripravljene od 'starih' članic, saj smo prejela gradiva do roka prebrali in preučili, hkrati pa smo z nekaterimi idejami in predlogi v program prinesli svež veter. Kot ena redkih agencij, ki je združevala takrat še

programa Socrates in Leonardo da Vinci, smo poznali delovanje obeh programov. Zato smo med njima skušali najti sinergijo in prepletanje, naša vprašanja v zvezi s tem pa so nemalokrat presenečala tudi kolege iz Evropske komisije, saj sami s tem pogosto niso bili dovolj podrobno seznanjeni.

O VAŠEM DELU

Vedno znova me razveselijo dobre ideje ljudi, ki nas poiščejo za nasvete o sodelovanju, ter zadovoljni 'uporabniki' naših programov. Še posebno ganljivi so stiki z udeleženci mobilnosti, saj Leonardo marsikomu omogoči izkušnjo spoznavanja bivanja in dela v tujini, ki si je sicer ne bi mogel privoščiti. In lahko rečem, to velja predvsem za mlade, da ni malo tistih, ki jim je Leonardo spremenil tok življenja. S pridobljenimi izkušnjami in spoznavanjem predvsem samega sebe se je njihov način razmišljanja spremenil, s pridobljeno samozavestjo pa upajo sprejemati odločitve, o katerih so prej upali le sanjati.

Seveda pa delo na programu zahteva tudi ogromno birokracije, ki na žalost postaja iz leta v leto bolj obsežna.

PRIHODNI IZZIVI

V prihodnosti menim, da bi se morali osredotočiti predvsem na vrednotenje doseženih rezultatov projektov. Kljub številnim projektom in udeležencem nam je namreč šele zadnja leta uspelo vsaj nekoliko strniti njihove učinke na področje poklicnega in strokovnega izobraževanja, na sodelujoče institucije in ne nazadnje tudi na posameznike. Temu bi v prihodnje morali posvetiti še več pozornosti, saj bomo le tako lahko ugotovili, ali smo na pravi poti, da dosežemo tisto, kar smo si zastavili – podpirati in krepiti razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji.

Borut Korada, CMEPIUS

Pri študijskih obiskih gre za izmenjavo informacij in izkušenj med tistimi, ki sprejemajo odločitve, in strokovnjaki na področju izobraževanja in usposabljanja v sodelujočih državah. Glavni namen obiskov je promocija medsebojnega razumevanja sistemov izobraževanja ter izmenjava izkušenj in dobrih praks.

Posebnost te akcije sta dve možni obliki sodelovanja: udeležba na študijskih obiskih ali organizacija študijskih obiskov.

Študijski obiski so danes v okviru Vseživljenjskega učenja del Prečnega programa, katerega poglobitveni cilj je pospeševati kakovost in preglednost sistemov izobraževanja in usposabljanja držav članic.

Študijski obiski so pod tem imenom znani od leta 2007, ko sta se združila dva tipa študijskih obiskov:

- študijski obiski ARION s področja splošnega izobraževanja,
- študijski obiski CEDEFOP s področja poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja.

Do leta 2007 sta bili akciji obravnavani ločeno. Študijski obiski ARION so bili del programa Socrates, študijski obiski CEDEFOP pa del programa Leonarda da Vinci II.

Začetki študijskih obiskov ARION segajo v leto 1978, ko so predstavljali začetek evropskega sodelovanja na področja izobraževanja. Leta 1987 so študijski obiski tudi dobili svoje ime, in sicer po grškem poetu, in postali bolj prepoznavni. Od leta 1995 pa so študijski obiski postali del prve generacije programov s področja izobraževanja (Socrates I). Študijski obiski CEDEFOP so se začeli z letom 1985.

Študijski obiski ARION so bili v celoti decentralizirana akcija, kar je pomenilo, da so bili vsi postopki (razpis, izbor udeležencev, financiranje, pregledovanje končnih poročil) vodeni na nivoju posamezne države. Pri študijskih obiskih CEDEFOP pa je bil samo izbor udeležencev prepuščen posamezni državi, vse ostalo pa je urejal CEDEFOP (Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja) s sedežem v Solunu.

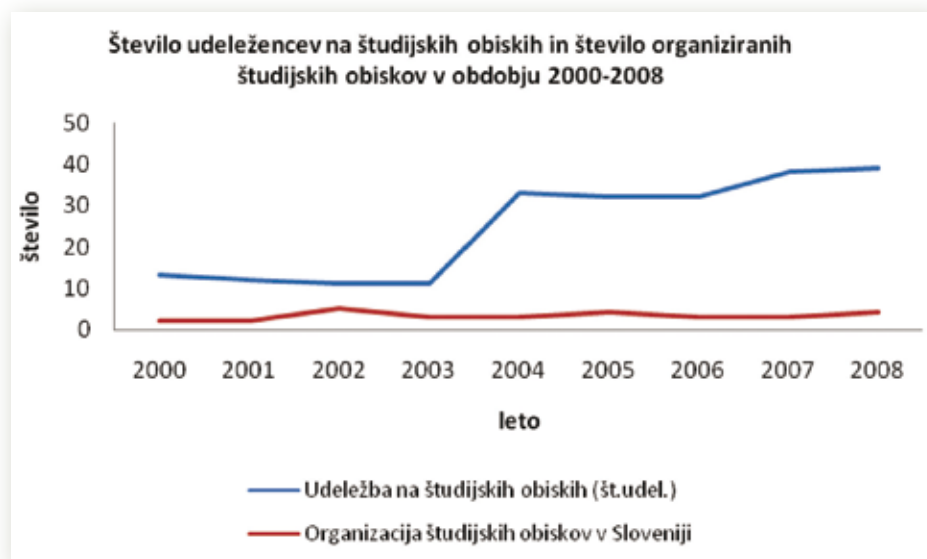
Pred včlanitvijo v Evropsko unijo je imela Slovenija na razpolago malo sredstev za študijske obiske ARION. Sofinancirala je lahko v povprečju pet udeležencev na posamezno šolsko leto. Z vstopom Slovenije v EU pa so se sredstva precej povečala in v šolskem letu 2008–2009 se bo študijskih obiskov po Evropi udeležilo skoraj štirideset udeležencev.

Pri organizaciji študijskih obiskov (le-ti so sofinancirani s strani nacionalne agencije in ne s strani EK) je zanimanje malce manjše, kljub temu pa letno organiziramo tri do štiri študijske obiske z različno tematiko in gostimo od štirideset do petdeset tujih strokovnjakov.

VAŠI ZAČETKI

Na CMEPIUS-u sem zaposlen od februarja 2005. Ena izmed mojih začetnih delovnih nalog je bila tudi koordinacija študijskih obiskov ARION ter tehnična pomoč pri študijskih obiskih CEDEFOP. Študijske obiske CEDEFOP je takrat vodila sodelavka mag. Marja Medved, zato sem se precej bolj osredotočil na koordinacijo študijskih obiskov ARION. Prva naloga, ki sem jo imel, je bila priprava in izvedba razpisa za udeležbo na študijskih obiskih. Leto 2005 je bilo tudi prvo leto, ko je imela Slovenija zaradi članstva v EU na voljo precej več sredstev kot prejšnja leta. V skladu s tem se je število mest v primeru Slovenije povečalo iz pet na petindvajset. To je pomenilo precej drugačen pristop pri promociji same akcije. Precejšnjo pomoč sem imel v nekdanji koordinatorki akcije Mojci Gombač, ki mi je izdatno pomagala pri samem uvajanju.

Z današnje perspektive je moja ocena, da potrebuješ eno celo razpisno obdobje (šolsko leto), da se dobro uvedeš v samo akcijo oziroma da dobro spoznaš vse postopke. Najprej delaš po navodilih prejšnjega koordinatorja, nato pa počasi dodajaš svoje predloge oziroma ideje z namenom izboljšati samo vodenje akcije ...

Graf 8: Število udeležencev na študijskih obiskih in število organiziranih študijskih obiskov v obdobju 2000–2008

Študijski obiski veljajo za akcijo, ki jo je v zadnjih desetih letih doletelo precej sprememb. Tako s programskega vidika kot tudi z vidika števila koordinatorjev, ki so akcijo vodili ...

OB DESETLETNICI

V zadnjih desetih letih je prišlo do združitve študijskih obiskov, spremembe sedeža tehnične pisarne (dve leti je pisarno vodila NA Avstrija, danes je tehnična pisarna v Solunu) ...

Danes Študijske obiske vodi Uršula Bajželj in je četrta koordinatorka te akcije v zadnjih desetih letih.

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Na področju študijskih obiskov je bilo sodelovanje z mednarodnimi institucijami, ki so akcijo koordinirale, vedno dobro. Tako v Bruslju kot tudi v Solunu so se zelo trudili, da bi nam čim bolj pomagali pri samem vodenju akcij. Vedno so organizirali sestanke nacionalnih agencij tako, da je bilo dovolj časa za spoznavanje kolegov iz drugih nacionalnih agencij kot tudi ljudi, ki so skrbeli za koordinacijo akcije.

O VAŠEM DELU

Študijski obiski so zelo specifična akcija. Edina akcija, pri kateri udeleženec ne ve, koga bo srečal, spoznal in iz katere države bodo strokovnjaki, ve samo to, da bo srečal strokovnjake z istega oz. s podobnega področja, kot je on sam.

Ne vem natančno, kaj je bilo tisto pri akciji, da mi je tako zelo prirasla k srcu. Mogoče to, da je bila malce zapostavljena glede na druge akcije. Mogoče to, da se je skozi vse leto nekaj dogajalo – priprava dveh razpisov, pa sklicevanje nacionalnih komisij, odpovedi udeležencev in iskanje zamenjav, pa sestanki s pogodbeniki, promocija ... Mogoče klici posameznih udeležencev o vtisih z udeležbe na študijskem obisku ...

PRIHODNJI IZZIVI

Izzivi za naprej. V letu 2009 je glavna težava še vedno premalo povpraševanja s strani oseb, ki se ukvarjajo z upravljanjem, ocenjevanjem, usposabljanjem ali svetovanjem vizobraževanju. V prihodnosti bo naša naloga izboljšati promocijo študijskih obiskov na tak način, da bo tovrstnih udeležencev več ...

Drugi izzivi. Še izboljšati sodelovanje z udeleženci, prepričati še več šol in drugih izobraževalnih institucij, da bi organizirale študijski obisk, več delati na diseminaciji rezultatov (objava poročil udeležencev) itd.

Eva Jurman,
bivša sodelavka CMEPIUS-a

Program Lingua predstavlja enega izmed najstarejših programov EU na področju izobraževanja, saj se je s ciljem izboljšanja kakovosti in kvantitete učenja in poučevanja jezikov izvajal že v obdobju od leta 1990 do leta 1994. Vsebinsko se je nadaljeval in nadgradil v obdobju od leta 1995 do 1999, ko je bil tudi že bolj natančno strukturiran v okviru petih akcij, ki so zajemale evropske projekte sodelovanja, stalna strokovna spopolnjevanja, asistente za tuji jezik, pripravo pripomočkov za ocenjevanje jezikovnih spretnosti in skupne izobraževalne projekte. Te akcije smo na slovenski nacionalni agenciji, takrat še Službi za programe EU, začeli koordinirati leta 1998, torej še v obdobju pripravljanih aktivnosti na sodelovanje v programih EU. V letu 1999 pa smo vzporedno vodili tudi promocijske aktivnosti za novo generacijo programov Socrates in Leonardo da Vinci II, ki je bila predvidena za obdobje 2000–2006. V okviru novega programa se je prejšnja Lingua precej spremenila, saj se je kar nekaj akcij integriralo v program Comenius, ki je tako pridobil pomembno vlogo tudi na področju jezikovnega izobraževanja. Prijaviteljem je ta prehod sicer predstavljal nekoliko težav, saj so se recimo učitelji jezikov ravno navadili na to, da na spopolnjevanje v tujino odidejo v okviru akcije Lingua B, študenti tujih jezikov pa na asistentsko prakso na izbrano šolo v tujini v okviru Lingue C, na nacionalni agenciji pa smo jim medtem že razlagali, da zdaj vse te možnosti z nekaj vsebinskimi spremembami ali nekoliko drugačnimi pravili obstajajo v programu Comenius.

Do konca leta 2006 je število prijaviteljev v okviru jezikovnih aktivnosti programa Comenius počasi, a vztrajno naraščalo. Sama Lingua pa se je v programu Socrates nadaljevala v okviru dveh akcij, namenjenih spodbujanju učenja jezikov in razvoju gradiv in pripomočkov za ocenjevanje jezikovnih spretnosti. Začetki slovenskega sodelovanja so bili zelo skromni, saj je bilo takrat veliko potencialnih prijaviteljev,

npr. visokošolskih institucij, institucij za stalno strokovno spopolnjevanje učiteljev ali pazdruženj na področju tujih jezikov, vpetih v aktivno sodelovanje v drugih programih, na nacionalni ravni ali pa znotraj Sveta Evrope oziroma Centra za moderne jezike v Gradu. Vztrajna in aktivna promocijska kampanja, organizacija različnih dogodkov s predstavitvami dobrih praks v luči ozaveščanja o programu, konstruktivno sodelovanje z nacionalnimi telesi, kot je npr. Svet za tuje jezike, in s posamezniki, pristojnimi za jezikovno področje npr. na Ministrstvu za šolstvo in šport, na Zavodu za šolstvo ter v jezikovnih oddelkih na različnih fakultetah, so obrodili sadove in sprejeti so bili prvi projekti s slovenskimi koordinatorji in partnerji.

Od leta 2007 naprej, torej v okviru programa Vseživljenjsko učenje, program Lingua kot takšen ne obstaja več. Jezikovne aktivnosti so prisotne v posameznih sektorskih programih in v pobudi Evropsko jezikovno priznanje, nadaljujejo pa se tudi znotraj Prečnega programa, v ključni aktivnosti 'Jeziki', ki prek večstranskih projektov in mrež spodbuja jezikovno raznolikost v EU.

VAŠI ZAČETKI

Prvo leto koordinacije programa Lingua je glavni izziv predstavljalo izvajanje promocijskih aktivnosti, saj je bilo splošno poznavanje programa precej šibko. Nekaj posameznikov je bilo navdušenih nad stalnim strokovnim spopolnjevanjem na področju tujih jezikov, kakšna šola tudi za bilateralne izmenjave v okviru skupnih izobraževalnih projektov, vendar pa je bila tu ena izmed ovir predvsem obvezna 14-dnevna izmenjava srednješolcev v vsaki državi. Kot nacionalna koordinatorka sem tako precej časa namenila ozaveščanju o možnostih sodelovanja, in sicer v okviru seminarjev, delavnic in strokovnih srečanj učiteljev tujih jezikov, kakor tudi spodbujanju potencialnih prijaviteljev in konkretnemu svetovanju ob pripravi prijav. Hkrati pa je bilo to začetno obdobje tudi priložnost za navezovanje stikov s tujimi nacionalnimi agencijami, ki so bile s svojimi izkušnjami in koristnimi nasveti v veliko pomoč.

OB DESETLETNICI

V zadnjih desetih letih se je zvrstilo kar nekaj pomembnih dogodkov oziroma procesov, ki so prispevali k večanju jezikovne senzibilizacije; naj omenim Evropsko leto jezikov 2001, uvedbo praznovanja Evropskega dneva jezikov, implementacijo različnih aktivnosti za spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti v okviru akcijskega načrta itd. Sprejetih je bila tudi kar nekaj evropskih priporočil, smernic in dokumentov, ki so vplivali na razvoj jezikovne politike v slovenskem prostoru. Z vključevanjem v evropske projekte pa so sodelujoči pridobili dragocene izkušnje, izboljšali spretnosti komuniciranja in se seznanili tudi z manj razširjenimi evropskimi jeziki.

SODELOVANJE Z EVROPSKO KOMISIJO

Največ sem sodelovala s t. i. oddelkom, ki je pristojen za razvijanje jezikovne politike in je deloval znotraj Direktorata za izobraževanje in kulturo, leta 2007 pa je prevzel tudi pomembno vlogo pri spodbujanju večjezičnosti. V tem letu je bil prvič v zgodovini Evropske komisije imenovan tudi komisar, pristojen za večjezičnost. Zanimivo je, da so sestanki, kjer se je vedno upoštevalo mnenje vseh nacionalnih agencij, običajno potekali v treh delovnih jezikih in je bil vanje zagotovljen tudi prevod, uradnih jezikov EU pa je 23, od leta 2004 tudi slovenščina.

O VAŠEM DELU

Zaključne slovesnosti ob podelitvi evropskih jezikovnih priznanj so bili prijetni dogodki, ki so v decembrskem prazničnem vzdušju privabili člane strokovne komisije, strokovnjake s področja poučevanja in učenja tujih jezikov, mlade, ki so izvajali večjezični kulturni program, in seveda nagrajence. Uspešno je bilo tudi npr. usklajevalno srečanje nacionalnih agencij za asistente in šole gostiteljice iz 25 držav, ki je bilo leta 2005 v Ljubljani, ko je bilo slovenskim šolam dodeljenih nekaj manj kot 20 asistentov za tuji jezik. Z vsebinskega vidika pa so se mi zdeli najbolj dragocena tista srečanja nacionalnih agencij v okviru programa Lingua ali pobude Evropsko jezikovno priznanje, ki so podala strokovne izkušnje, predstavila primere dobre prakse in kjer smo kolegi iz različnih držav res izkusili bogastvo in čarobnost večjezične komunikacije.

**Dragi
CMEPIUS,**

razmišljam o tem, kaj je tisto, kar naredi skupino, ki te zastopa doma in v Evropi, tako zelo posebno. Je morda to odprtost in pozitivna naravnost, ki ju skupina izžareva ali pa je morda to zagnanost in pripravljenost skupine na nove podvige in izzive, ki jim jih vsakodnevno prinašaš ...

Edinstvenost CMEPIUS-ove ekipe vidim predvsem v njeni pisanosti. Zanimivo je, kako se tvoja barvitost odraža v prvi vrsti v posameznikih, ki te predstavljajo. Vsakega novinca sprva pritegne prav ta pisana družina, ki pa je kljub svoji raznolikosti vendarle v nečem enotna. V vsakem od njih je namreč moč najti neizmerno ustvarjalnost in radovednost ter željo po spoznavanju in odkrivanju novega ...

Takšno ekipo sem ob prihodu na CMEPIUS pričakovala! Želela sem se pridružiti pozitivni, energični ekipi, ekipi, ki kipi od zamisli in novih idej. In natanko pred takšno skupino sem se znašla, ko sem septembra lani vstopila v stavbo Ob železnici 16.

Maja Abramič

Za CMEPIUS sem se odločila, ker sem želela spremeniti svojo poklicno pot. Iskala sem delo s področja izobraževanja ter stalni stik s tujino, pri katerem bosta večjezičnost in multikulturalnost nekaj vsakdanjega. Kdor išče, ta najde; kdor vztraja, ta dobi.

Moj skok v življenje CMEPIUS-a je bil hiter in dinamičen: sestanki, službene poti v tujino, priprava promocijskih aktivnosti in njihovo izvajanje ter vsakodnevno spoznavanje novega.

Pri nas ni časa za rutino, uspešnost opravljenega dela pa je pogojena z odprtostjo, s komunikacijo, s tujimi jeziki ter z veseljem do dela.

Najlepše pri vsem tem pa je, da imamo sodelavce po vsej Evropi. Smo kot velika družina, ki koordinira programe in akcije, ki vodijo k znanju, posledično pa k boljši in bogatejši Evropi.

Urška Slapšak

Comenius teden v Sloveniji (20.–24. april)

Andreja Lenc, CMEPIUS

Na pobudo Evropske komisije poteka letos že 3. Comenius teden, katerega namen je promocija programa, njegovih aktivnosti ter promocija primerov dobre prakse. Aktivnosti bodo v letošnjem letu potekale med 20. aprilom in 8. majem v vseh 31 sodelujočih državah programa Vseživljenjsko učenje. Nacionalne agencije po Evropi bodo organizirale različne aktivnosti, kot so npr. 'pošlji čestitko Comeniusu', različne tematsko obarvane konference, razstave, objave člankov ... Obenem pa vabimo vse sodelujoče šole, da se pridružijo praznovanju Comenius tedna na svojih šolah.

Tudi v Sloveniji smo pripravili niz aktivnosti, ki bodo potekale od 20. do 24. aprila 2009 – natečaj za čestitko programu in sodelavcem programa Comenius, objava glasila Priložnosti ob praznovanju desete obletnice sodelovanja v programih EK, objava dogajanj po Evropi, povabilo šolam k sodelovanju – glavni dogodek pa bo že prvi dan Comenius tedna 20. aprila, in sicer konferenca KONFeT. Konferenca je sicer že tradicionalni letni dogodek akcije eTwinning, ki počasi postaja del programa Comenius, in tako smo se odločili, da dogodka povežemo. Na konferenci bodo šole in posamezniki predstavili primere dobre prakse projektov Comenius Šolska partnerstva in eTwinning ter primere dobre prakse Comenius individualnih mobilnosti v okviru akcij Stalna strokovna spopolnjevanja in Asistenti. Na konferenci bomo podelili tudi nagradi za najboljšo čestitko programu Comenius in sodelavcem CMEPIUS-a ob deseti obletnici sodelovanja v programih EK.

Comenius teden smo prvič organizirali v letu 2001 in okviru le-tega na OŠ Koseze organizirali Comenius dan. Šole in posamezniki so predstavili svoje izkušnje, šola pa je poskrbela za kulturni program. Obenem smo organizirali tudi razstave projektov in končnih izdelkov v Centru Evropa v Ljubljani, Evropski hiši v Mariboru in Evropski hiši v Novi Gorici. Drugič pa je Comenius teden potekal leta 2003, ko smo na željo šol organizirali

dva 'lokalna' dogodka, in sicer Comenius dan na Gimnaziji Ptuj in Comenius dan na OŠ Antona Ukmarja v Kopru. Dogodka sta bila poleg predstavitve primerov dobre prakse in posameznih šol podkrepljena tudi z razstavo projektov in končnih izdelkov. Sledilo je družabno srečanje s predstavniki MŠŠ in udeleženci dogodkov.

*Slika: Comenius teden na OŠ Koseze, 2001
Foto: Arhiv OŠ Koseze*

V letih 2001 in 2003 je tudi Evropska komisija organizirala praznovanje v Bruslju in povabila k sodelovanju šole in posameznike vseh sodelujočih držav. Tako smo v letu 2001 na konferenco v Bruselj poslali učence in učitelje OŠ Pivka, asistentko za tuji jezik in učitelja, ki se je udeležil stalnega strokovnega spopolnjevanja. Udeleženci so sodelovali v različnih delavnicah in druženjih z ekipami ostalih sodelujočih držav ter predstavniki nacionalnih agencij in Evropske komisije.

V letu 2003 pa smo na praznovanje Comenius tedna poslali učiteljice in učence OŠ Železniki. Šole so pripravile razstavne kotičke, učenci so se igrali novinarje, se učili tuje jezike in se družili ob različnih družabnih aktivnostih. Učiteljice so pomagale pri pripravi razstavnega kotička ter odgovarjale na vprašanja številnih novinarjev. Ob zaključku dogodka smo v nebo izpustili več kot 5.000 pisanih balonov skupaj s takratno komisarko za izobraževanje in kulturo, Vivian Reding.

Vabimo vas, da se nam pridružite na konferenci KONFeT oziroma kako drugače obeležite dogodek na vaši šoli in nas o tem obvestite. Dogajanja po šolah bomo objavili na naši spletni strani www.cmepius.si/vzu/comenius/comenius-teden-2009.aspx.

*Sliki: Spuščanje balonov
v Bruslju –
2. Comenius teden, 2003
Foto: Andreja Lenc*

Kratka predstavitev programa Comenius

Začetki programa Comenius v Evropi segajo v leto 1995, ko je v programu sodelovalo petnajst držav članic takratne Evropske unije in tri članice gospodarske povezave. Slovenija se je programu priključila leta 1999, ko smo potrdili prvih nekaj projektov šolskih partnerstev, takrat imenovanih Evropski projekti sodelovanja, in prvih nekaj mobilnosti v okviru akcije Stalna strokovna spopolnjevanja. Vstopili smo v zadnje leto prve generacije takratnega programa Socrates I in naslednje leto pošteno zakorakali v drugo generacijo programa Socrates II (2000–2006).

Učinki programa so bili dovolj prepričljivi, da smo skupaj z ostalimi podprogrami prepričali Evropski parlament v podaljšanje aktivnosti sodelovanja v tretjo generacijo (2007–2013), tokrat pod skupnim imenom Vseživljenjsko učenje.

Vse od začetka sodelovanja v programu Comenius prijaviteljev ne manjka zainteresiranih učiteljev in ravnateljev. Povpraševanje po akcijah vsako leto presega zmožnosti sofinanciranja, tako projektov kot tudi mobilnosti, čeprav drugod po Evropi slika ni takšna. Veliko večjih sodelujočih držav oz. starejših držav članic nima zadostnega povpraševanja za porabo sredstev.

V preteklih desetih letih smo potrdili več kot 660 projektov Šolska partnerstva, poslali na stalna strokovna spopolnjevanja 460 učiteljev in ravnateljev, odobrili 97 asistentskih mest, 76 šol in vrtcev je gostilo tuje asistente v Sloveniji.

Šolam pri pripravi projektov pomaga nacionalna agencija CMEPIUS s podpornimi aktivnostmi, kot so promocijsko-informativne delavnice in delavnice za pripravo projektov ter izpolnjevanje projektne dokumentacije. Prav tako smo jim na voljo v času samega izvajanja projektov z nasveti, spodbudami in obiski na šolah kot tudi s skupnimi srečanji na nacionalni agenciji z namenom spremljanja dela na projektih in diseminacije rezultatov.

Pretekle evalvacije, tako na evropski kot tudi na nacionalni ravni, so pokazale visoke učinke programa Comenius tako za posameznike kot tudi za sodelujoče organizacije in šole. Šole kot najpomembnejše koristi naštevajo izmenjavo in bogatitev idej, prenos dobre prakse izobraževanja in vpeljevanje inovativnih metodoloških pristopov. Prav tako poudarjajo povečanje uporabe IKT in veliko večjo motivacijo za učenje tujih jezikov.

Kratka predstavitev programa eTwinning

Pobuda eTwinning se je začela kot del programa Evropskih skupnosti eLearning, s 1. januarjem 2007 pa je postala del akcijskega programa Vseživljenjsko učenje (ki poteka v obdobju 2007–2013). Slovenija v akciji sodeluje že od samega začetka leta 2004. V tem času se je vključilo že lepo število šol in učiteljev.

Podatki z dne 4. aprila 2008 ob 12.25

	Evropa	Slovenija
Št. šol	50.413	321
Št. učiteljev	60.889	414
Št. projektov	26.034	337

Tabela: Podatki o številu sodelujočih v programu eTwinning

Začetno negotovost nad novo akcijo je kmalu premagalo navdušenje. Sama akcija ponuja veliko. Poleg projektov, ki spodbujajo kreativnost učiteljev, so na voljo tudi brezplačna orodja, ki omogočajo evropsko sodelovanje v digitalni obliki. Dodatno so na voljo različna izobraževanja in usposabljanja. Tako je CMEPIUS kot nacionalna svetovalna služba akcije eTwinning v letu 2007 organiziral dva mednarodna dogodka: mednarodno pedagoško delavnico s 70 udeleženci iz vse Evrope in eTwinning delavnico

štirih dežel, ki se jo je udeležilo 110 udeležencev, ravno tako iz vse Evrope.

Šole in učitelji imajo poleg izobraževalnih možnosti in priložnosti vedno na voljo tudi pomoč in svetovanje. Različne tematske delavnice in neposredno svetovanje in pomoč sta le dve obliki neposrednega dela s slovenskimi udeleženci eTwinninga, ki ju prakticira CMEPIUS kot nacionalna svetovalna služba akcije eTwinning.

Seveda vse to ne bi bilo mogoče brez finančne in vsebinske podpore, ki ju pri delu z akcijo eTwinning nudi Ministrstvo za šolstvo in šport. V tekočem letu Evropska unija podpira izvajanje akcije eTwinning v Sloveniji s sredstvi v višini 87.102,00 EUR, Ministrstvo za šolstvo in šport pa prispeva k izvajanju programa 37.182 EUR. Skupni vložek v delovanje programa eTwinning v letošnjem letu torej znaša 124.284,00 EUR.

Sodelovanje v projektih eTwinning pomeni razvoj in posodabljanje izobraževalnega procesa. Preprostost in nobenih formalnih obveznosti pomenita, da se lahko učitelji posvetijo vsebini

in kakovosti. S spremembo vrednotenja sodelovanja zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v mednarodnih projektih programa Evropskih skupnosti Vseživljenjsko učenje je CMEPIUS v sodelovanju z MŠŠ dosegel pomembno novost. Učitelji, ki aktivno sodelujejo v programu eTwinning, prejmejo točke za napredovanje v naziv.

Natečaj za najboljšo čestitko ob 10. obletnici programa Comenius

Dne 26.3.2009 je potekal v prostorih CMEPIUS-a izbor najboljše čestitke ob 10. obletnici programa Comenius v Sloveniji. K sodelovanju na nagradnem natečaju za najboljšo čestitko programu in sodelavcem programa Comenius smo povabili šole, ki že sodelujejo ali pa bodo sodelovale v programu Comenius. Odzvalo se je 14 šol, s kar 62 predlogi. Zaradi velikega števila prejetih čestitk, smo se odločili, da bomo najboljše čestitke ocenjevali v naslednjih 3 kategorijah:

Nagrajenci:

*V kategoriji
SREDNJA ŠOLA je bila
nagrajena čestitka
Ekonomске in trgovske
šole Brežice.*

*Avtorici: Neja Požek in Anja
Lesjak, 4. letnik*

SREDNJA ŠOLA

OSNOVNA ŠOLA - ročno izdelana čestitka

OSNOVNA ŠOLA - računalniško izdelana čestitka

*V kategoriji
OSNOVNA ŠOLA - ročno
izdelana čestitka
je bila nagrajena čestitka
OŠ Ivana Babiča-Jagra
Merezige.
Avtorica: Christal Kleva,
5. razred*

*V kategoriji
OSNOVNA ŠOLA -
računalniško izdelana čestitka
je bila nagrajena čestitka OŠ
Frana Albrehta, Kamnik.
Avtorica: Zala Ternovec,
8. razred*

Podelili bomo tudi posebna priznanja za izjemno likovnost, ki jih prejmejo:

Srednja ekonomska šola
Maribor
Avtorja: David Radoha in
Samanta Vakej

OŠ Jurija VEGA, Moravče
Avtorica: Tjaša Polajnar

OŠ Jurija VEGA, Moravče
Avtorica: Andreja Mrčun

Čestitke - ožji izbor:

Slika: Delavnica na temo evalvacije prijav

Foto: Maja Abramič

Slika: Delavnica na temo promocije programa Comenius

Delovno srečanje avstrijske, madžarske in slovenske nacionalne agencije na Dunaju

Med 11. in 12. decembrom 2008 je na Dunaju potekalo srečanje avstrijskih, madžarskih in slovenskih koordinatorjev Comenius, Leonardo da Vinci ter Grundtvig projektov partnerstev. Cilj srečanja je bil predvsem vzpostavitev tesnejšega in trajnejšega sodelovanja med nacionalnimi agencijami, ki se bo odražalo v prvi vrsti prek izmenjav in prenosov dobrih praks pri izvajanju evropskega programa Vseživljenjsko učenje.

Sestanek nacionalnih agencij na temo odnosov z javnostmi in promocije programa Vseživljenjsko učenje

29. 1. in 30. 1. 2009 je v Bruslju potekal sestanek nacionalnih agencij, namenjen temi komuniciranja z javnostmi in ciljnim skupinami programa Vseživljenjsko učenje, promociji programa ter publikacijam.

Na sestanku je bilo izpostavljeno predvsem to, kako s promocijskim materialom doseči in informirati različne ciljne skupine znotraj programa VŽU. Učinkovito informiranje o EU in njenih programih lahko največ prispeva k odpravi 'evroskepticizma', ki je prisoten v evropskem prostoru.

Slika: Udeleženci sestanka
Foto: Maja Abramič

Dogajalo se je ...

Slike: Utrinki
z Nacionalnega
posveta 2009
Foto: BOBO

Nacionalni posvet Visoko šolstvo po letu 2010, Ljubljana, 4. 2. 2009

Posvet je organiziralo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v sodelovanju s CMEPIUS-om v okviru projekta Bolonjski eksperti 2008/09: Slovenija, ki se sofinancira iz sredstev Evropske skupnosti.

Cilj posveta je bil ob deseti obletnici bolonjskega procesa spodbuditi vse glavne akterje visokega šolstva v Sloveniji k izmenjavi izkušenj, informacij, stališč in mnenj o uresničevanju bolonjske reforme visokega šolstva v Sloveniji ter oblikovanju strateških usmeritev nadaljnjega razvoja evropskega in slovenskega visokega šolstva po letu 2010.

Posvet je bil odprtega tipa, udeležilo se ga je 195 predstavnikov visokošolskih zavodov, raziskovalnih inštitutov, samostojnih visokošolskih zavodov, višjih strokovnih šol, študentov, ministrstev (za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, šolstvo in šport, finance ter delo, družino in socialne zadeve), Sveta RS za visoko šolstvo, delodajalcev ter ostalih zainteresiranih.

Na začetku je udeležence pozdravil minister Gregor Golobič, ki je v nagovoru napovedal pripravo posebnega zakona o zagotavljanju kakovosti visokega šolstva. Poudaril je, da odgovornost za zagotavljanje kakovosti leži predvsem na visokošolskih zavodih. Za bolonjski proces je dejal, da je dosegel nepričakovane razsežnosti in širine, ponudil pa je veliko orodij za oblikovanje visokošolskega prostora, od mobilnosti, kreditnega sistema do sistema zagotavljanja kakovosti. Minister je opozoril tudi na problematiko medsebojnega priznavanja kvalifikacij med državami EU, ki predstavlja oviro odprtosti visokošolskega prostora in mobilnosti.

Slika: Slovenska ekipa v Pragi

eTwinning konferenca v Pragi

Letošnja eTwinning konferenca je potekala od 13. do 15. februarja 2009 v Pragi. Rdeča nit tokratnega srečanja, ki se ga je udeležilo več kot štiristo udeležencev, je bila Kreativnost in inovativnost v eTwinningu.

Osrednji dogodek konference je bila podelitev nagrad desetim najboljšim eTwinning projektom iz šolskega leta 2007/2008. Nagrade so bile podeljene znotraj petih različnih kategorij: starostne kategorije (4–11 let, 12–15 let, 16–19 let), predmetne (matematika in znanost) ter jezikovne kategorije.

Ocenjevalci so imeli težko nalogo, saj so iz nabora 500 projektov, ki so jih ocenili na podlagi inovativne narave projekta, integracije v kurikulum, sodelovanja in kreativne rabe IKT, izbrali 10 najboljših. Nagrajenci prihajajo iz 40 različnih šol iz 21 različnih evropskih držav (Belgije, Bolgarije, Cipra, Češke, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Poljske, Romunije, Portugalske, Slovaške, Španije, Švedske in Velike Britanije). Prvi štirje nagrajenci se bodo udeležili eTwinning kampa v Grčiji, zmagovalci v jezikovni kategoriji pa so prejeli štipendijo za študij francoščine v Franciji.

Slika: Spoznavanje novih partnerjev

Slika: Evropski sejem

Slika: Na delavnicah ...
Foto: Maja Abramič

Uvod v posvet je nadaljeval dr. Pavel Zgaga (Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani) z govorom *Po desetletju uresničevanja bolonjskega procesa*. V svojem govoru o uresničevanju bolonjskega procesa v Sloveniji je izpostavil nujnost ustanovitve neodvisne agencije za kakovost ter priprave nacionalnega ogrodja kvalifikacij. Obenem pa izrazil mnenje, da je Slovenija zamudila priložnost bolonjskega procesa.

V nadaljevanju so stanje v visokem šolstvu predstavili še rektorji in predsednik vseh štirih slovenskih univerz (dr. Rado Bohinc, dr. Andreja Kocijančič, dr. Ivan Rozman in dr. Danilo Zavrtanik), predstavnica študentov Jelena Štrbac in predstavnik Sveta RS za visoko šolstvo dr. Jože Flašker.

Slike: Utrinki z Nacionalnega posveta 2009
Foto: Maja Abramič

V popoldanskem delu posveta je potekala okrogla miza, na kateri so sodelovali dr. Ivan Svetlik, minister za delo, družino in socialne zadeve, akademik prof. dr. Boštjan Žekš, ekonomist Franček Drenovec, Jože Meh iz Gorenja d.d. ter Rok Primožič kot predstavnik ŠOS. Okroglo mizo je moderiral državni sekretar MVZT dr. József Györkös.

Udeleženci posveta so si bili enotni, da vsi cilji bolonjskega procesa v Sloveniji niso doseženi. Še zlasti kritični so bili pri oceni stanja implementacije med študenti. Opozorili so na nevarnosti površinske vsebinske prenovе študijskih programov. Izpostavljeno je bilo, da je treba vzpostaviti učinkovit sistem zagotavljanja kakovosti, ustanoviti javno agencijo za kakovost, oblikovati nacionalno ogrodje kvalifikacij in urediti sistem razumevanja kompetenc, kvalifikacij in stopenj študija, spodbujati privlačnost slovenskega visokošolskega prostora in slovenskih univerz, odpreti slovenski visokošolski prostor in spodbujati mobilnost študentov, učiteljev in raziskovalcev ter odstraniti administrativne ovire za mobilnost. V reformo visokega šolstva je treba vključiti vse visokošolske partnerje, tudi delodajalce, ki so bili po oceni govornikov na okrogli mizi doslej najmanj prisotni.

Prezentacije s posveta in govor dr. Zgaga so objavljeni na spletni strani: <http://www.cmeplus.si/drugo/bolonjski-eksperti/nacionalni-posvet-2009.aspx>.

Erasmus Mundus II (2009–2013) – Informativni dan, 18. 2. 2009, Bruselj – Open to the World

V prostorih Management Centre Europe se je predstavitev nove generacije programa udeležilo okrog sedemsto udeležencev potencialnih prijaviteljev iz več kot sto držav sveta. Program namreč omogoča sodelovanje in izmenjave študentov in profesorjev na področju visokega šolstva med evropskimi državami in državami ostalega sveta. V novi shemi ima program tri akcije: Akcija 1 – skupni Erasmus Mundus programi (Joint Programmes) za magistrske in kot novost tudi za doktorske študijske programe; Akcija 2 – Partnerstva Erasmus Mundus (izmenjave in mobilnosti med evropskimi visokošolskimi institucijami in visokošolskimi institucijami tretjih držav) in Akcija 3 – promocija evropskega visokošolskega izobraževanja. Koordinatorji iztekajoče se sheme Erasmus Mundus I Master Programmes so udeležencem predstavili prednosti in slabosti organiziranja in izvedbe programa. Kot osrednjo referenco za bodoče študente je Evropska komisija v sodelovanju z alumni Erasmus Mundus programi postavila spletno stran Study in Europe. Proračun za Erasmus Mundus II je milijarda evrov. Razpis za Akcijo 1 je že odprt. Rok za prijavo je 30. april 2009. Več informacij je dostopnih na spletni strani www.cmeplus.si.

Informativa 2009, 30. in 31. januar 2009, Gospodarsko razstavišče

Na CMEPIUS-u se zavedamo pomena promocije mednarodne mobilnosti med mladimi, zato smo 30. in 31. januarja 2009 s promocijsko stojnico in predstavitvenim predavanjem sodelovali na Informativi 2009, najpomembnejšem sejamskem dogodku o izobraževanju v Sloveniji. S predavanjem Priložnosti brez meja smo mladim predstavili možnosti, ki jih imajo v programu Vseživljenjsko učenje na področju mobilnosti z namenom izobraževanja in usposabljanja znotraj vseh sektorskih programov (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundvig) ter v programu CEEPUS.

Valorizacijska konferenca 2009

Evropsko leto inovativnosti in ustvarjalnosti je rdeča nit v letu 2009 tudi v okviru aktivnosti, ki jih izvajamo na CMEPIUS-u. Inovativnosti in ustvarjalnosti v programu *Vseživljenjsko učenje* želimo posvetiti posebno pozornost tudi z valorizacijsko konferenco, ki jo bomo skupaj z vami organizirali v poznem jesenskem času. Konferenca bo namenjena predvsem prikazu dobrih praks, izsledkov in izdelkov znotraj aktivnosti programa *Vseživljenjsko učenje*. Več o sami vsebini in možnostih sodelovanja z drugimi aktivnostmi v slovenskem prostoru na temo inovativnosti in ustvarjalnosti boste izvedeli na naši spletni strani, v naslednji številki Priložnosti, pa tudi prek vabil. Vabljeni vsi že danes, veselimo bomo vašega sodelovanja!

5. številka Priložnosti

V letu desetletnice bolonjskega procesa bo naslednja številka Priložnosti (že 5. po vrsti) v celoti posvečena visokemu šolstvu v Sloveniji – obračun preteklega desetletja in pogledi za naprej. Izšla bo jeseni 2009.

Razpis 2009 – 2. rok za oddajo vlog Grundtvig in Comenius Stalna strokovna spopolnjevanja

Prijavitelje obveščamo, da je 2. rok za oddajo vlog za akcijo Stalna strokovna spopolnjevanja **30. 4. 2009**. Prijavnica in vsa dokumentacija je objavljena na naših spletnih straneh pod rubriko Aktualni razpisi.

SirIKT 2009

SirIKT je splet izobraževanja in raziskovanja z informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami (IKT), namenjen izmenjavi izkušenj med vsemi pedagoškimi delavci, učenci in dijaki, ki pri svojem delu uporabljajo sodobna orodja digitalne dobe, ter drugimi uporabniki omrežja ARNES na vseh ravneh in področjih izobraževanja ter raziskovanja.

SirIKT 2009 bo tudi letos sestavljalo več konferenc, ki bodo potekale od 14. do 18. 4. 2009 v Kranjski Gori ter 20. 4. 2009 v Ljubljani:

- 14. 4. 2009 – SirIKT videokonferenca z naslovom Inovativnost in ustvarjalnost pri pouku;
- 15.–16. 4. 2009 – Konferenca ARNES;
- 17. 4. 2009 – konferenca na temo Vodenje informatizirane šole;
- 16.–18. 4. 2009 – konferenca na temo Inovativno poučevanje in učenje za 21. stoletje z uporabo IKT na vseh stopnjah izobraževanja od vrtca do univerze;
- 20. 4. 2009 bo v Ljubljani v hotelu Mons potekala eTwinning konferenca KONFeT in podelitev nagrad za najboljše eTwinning projekte. eTwinning konferenca je namenjena predvsem učiteljem, ki v svoj pouk vključujejo IKT in mednarodno sodelovanje.

Več informacij dobite na spletni strani: <http://www.sirikt.si/slo/sirikt2009.html>.

Konferenca KONFeT

Tudi letos CMEPIUS organizira eTwinning konferenco KONFeT – srečanje pedagoških delavcev, ki sodelujejo v različnih dejavnosti akcije eTwinning, ter pedagoških delavcev, ki jih zanima, kako na čim bolj kakovosten način uporabiti sodobne tehnologije pri pouku. Letošnja konferenca je obenem glavni dogodek Comenius tedna, tako smo jo vsebinsko obarvali tudi z aktivnostmi programa Comenius. Dogodek bo potekal 20. aprila 2009 z začetkom ob 9:30 v hotelu Mons, v Ljubljani.

Konferenca bo ponovno priložnost za pregled dogajanja na področju uporabe IKT pri pouku, za prijetno druženje in navezovanje stikov ter za pridobitev novega znanja in informacij. V okviru programa Comenius pa bomo predstavili dosežke in uspehe šol ter posameznikov, ki se zavedajo pomena razvoja nacionalnega in evropskega šolstva. Delavnice, ki bodo potekale v okviru konference, bodo popestrili tuji in domači strokovnjaki.

V okviru eTwinning konference KONFeT bo potekala podelitev priznanj Zlati kabel najboljšim eTwinning projektom, ki so se začeli v obdobju med 1. 9. 2007 in 31. 12. 2008. Obenem bo potekala tudi podelitev nagrad ob zaključku natečaja za najboljšo čestitko programu in sodelavcem programa Comenius.

Več informacij dobite na spletni strani: <http://www.cmepius.si/etwinning/konfet.aspx> in <http://www.cmepius.si/vzu/comenius/comenius-teden-2009.aspx>

Mednarodna Unescova konferenca o izobraževanju odraslih CONFITEA VI

Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje (UIL) od leta 1949, v razmaku 12 let, organizira mednarodno konferenco CONFITEA (Danska 1949, Kanada 1960, Japonska 1972, Francija 1985, Nemčija 1997). Njen poglobitveni namen je opozoriti na razmerje med učenjem in izobraževanjem odraslih ter trajnostnim razvojem, upoštevaje njegove sociološke, ekonomske, ekološke in kulturne razsežnosti. Tokratna šesta konferenca po vrsti, ki bo od 19. do 22. maja 2009 potekala v Braziliji, nosi naslov Življenje in učenje za preživetje v prihodnosti – vpliv učenja odraslih. Predstavniki vseh petih svetovnih regij bodo obravnavali naslednje teme:

- politični, strukturni in finančni vidiki učenja in izobraževanja odraslih,
- vključenost in udeležba,
- kakovost učenja in izobraževanje odraslih,
- pismenost in druge ključne spretnosti,
- odprava revščine.

Unescov inštitut je zbral nacionalna poročila držav članic o razvoju in stanju učenja in izobraževanja odraslih (avtor slovenskega je Andragoški center Slovenije), ki bodo tvorila izhodišča pri pregledu razmer in prepoznavanju ključnih težav na področju izobraževanja odraslih ter ključne podatke za pripravo Globalnega poročila o izobraževanju in učenju odraslih (GRALE). Končna poročila so objavljena na spletni strani: <http://www.unesco.org/en/confinteavi/national-reports/>.

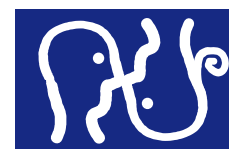
Tako kot prejšnje Unescove konference tudi CONFITEA VI predstavlja priložnost za srečanje politikov in strokovnjakov ter predstavnikov nevladnih organizacij, prvič pa bodo dejavno sodelovali tudi predstavniki učečih se.

Ob tej priložnosti je izšla tudi posebna številka revije *Convergence*, ki je v celoti posvečena tokratni konferenci. Revijo najdete jo na spletni strani ICAE (International Council for Adult Education): <http://www.icae2.org/>.

Aktualne novice o mednarodni konferenci CONFITEA VI lahko spremljate na spletni strani: <http://www.unesco.org/en/confinteavi>.

Tematska konferenca in Grundtvig kontaktni seminar na temo boja proti revščini in socialni izključenosti

V letošnjem letu bo nacionalna agencija (CMEPIUS) v sodelovanju z Zvezo ljudskih univerz organizirala nacionalno tematsko konferenco na temo boja proti revščini in socialni izključenosti. Konferenci bo sledil kontaktni seminar kot nadgradnja delavnic in razprav, ki bodo izhajale iz predstavitev primerov dobre prakse in projektov na omenjeno temo. V okviru kontaktnega seminarja bodo imeli v nadaljevanju tuji in domači udeleženci možnost za izmenjavo projektnih idej in za mreženje s potencialnimi partnerji. Dogodka se bosta odvila med 1. in 3. oktobrom 2009 v Kranjski Gori. Več o dogodkih na spletni strani: www.cmeplus.si.

CMEPIUS

Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

Ob železnici 16
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: (01) 586 42 51
Fax: (01) 586 42 31
E-pošta: info@cmeplus.si
www.cmeplus.si